

ANGYAL LÁSZLÓ

MAGYAR KULTURÁLIS KÖZPONT SZÉKELYHÍDON

Hajdú-Bihar, illetve a romániai Bihar megye közművelődési feladatokat ellátó intézményei több mint egy évtizede szerződéses kapcsolat keretében segítik a két megye kulturális értékeinek közvetítését, cseréjét. A Kőlcsey Ferenc Megyei Közművelődési Intézet és Bihar megye Kulturális, Vallásügyi és Nemzeti Kulturális Örökségi Igazgatósága 2003-2004. évi, 28 pontból álló kulturális együttműködési programcsomagja a hagyományosnak tekinthető fesztiváli, kiállítási és alkotótábori csereprogramok mellett egy nagy jelentőségű új fejezettel gyarapodott. A fejezet a módszertani munka címet viselve arról szól, hogy a két intézmény kiemelt feladatának tekinti Bihar megye magyarságának, illetve a Hajdú-Biharban élő román nemzetiségű lakosság közművelődésének fejlesztését, hagyományörzésének elősegítését, a nemzeti identitástudat erősítését. A fenti célok érdekében a Kőlcsey Közművelődési Intézet vállalta, hogy Körösszegapáti önkormányzatával együttműködve román közművelődési módszertani központot hoz létre a településen, míg a román partnerek vállalták, hogy erőfeszítést tesznek Nagyváradon vagy a megye valamelyik alkalmas településén egy magyar módszertani központ létrehozására.

Intézményünk a Debreceni Egyetem Közművelődési és Felnőttnevelési Tanszékével együttműködve szociológiai felmérést végzett. A tapasztalatokat a Módszertani Füzetek című sorozatunk 4. kötetében hoztuk nyilvánosságra. A felmérés alapvető célja az volt, hogy megtudjuk Hajdú-Bihar román nemzetiségiek által is lakott településeinek lakói hogyan vélekednek egy román közművelődési központ létrehozásáról. A felmérések igazolták az elképzeléseinket, a központ létrehozásának gondolatát támogatás és helyeslés kíséri. A szándék gyors megvalósulását a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma revitalizációs pályázata tette lehetővé, s így május 15-én került sor a Bihari román Közművelődési Módszertani Központ avatására, Körösszegapátiban. Együttműködési programunk tavaly elnyerte a PHARE CBC támogatását is, ezért az ott használatos kifejezéssel élve „tükörprojektnek” nevezhetjük a Székelyhídi Magyar Kulturális Központ megalakítására irányuló törekvéseket. Mi inkább társintézménynek, és nem tükörintézménynek neveznénk a két új kulturális központot, amelyek már a hivatalos átadás előtt együttműködnek.

Bihar megyében is folyt az előkészítő munka Viorel Horj és George David a Bihar megyei partnerintézmények igazgatói vezetésével. A nagyváradi kollégák, a Bihar megyei vezetők egyetértésével Székelyhídon javasolták a magyar kulturális központ létrehozását. Ennek első nyilvános eseménye a Magyar Kultúra Napjának ünnepére esett. Székelyhíd nagyközség – azóta város – ünnepségének keretében került sor az intézményt létrehozó szándéknyilatkozat aláírására. A dokumentumot Gyurcsik Zoltán Székelyhíd polgármestere, Csevid Levente a település kulturális tanácsosa, Fekete Katalin a Magyar Kulturális Központ frissen kinevezett igazgatója, Viorel Horj és George David urak írták alá, valamint Lukovics András a Kőlcsey Ferenc Megyei Közművelődési Intézet igazgatója.

A központ megalakításának jelentőségét növeli az a tény, hogy a Székelyföld után az Érmelléken él a legnagyobb létszámú tömbmagyarág Erdélyben. Ezen a területen a magyarok aránya 90 % fölött van.

Természetesen egész Bihar megye magyarságát fogja szolgálni ez a központ, amely a helyiek kívánsága szerint az Érmellék nagy szülöttjének, Ady Endrének a nevét veszi fel ez év őszén.

A központ feladatait már a szándéknyilatkozat meghatározta:

– népdal, néptánc betanításához megfelelő szakember biztosítása

– kórusvezetők felkutatása és finanszírozási lehetőségek megteremtése

– a határon átnyúló segítség és együttműködés megerősítése, melyet reményeink szerint a Székelyhídon megnyíló határátkelő lehetővé tenné

– teljes fizetéssel rendelkező vezető alkalmazása

– költségvetési keret biztosítása a kultúrotthon működtetésére

– pályázatok nyomán követése

– utazási költségek biztosítása

– könyvtáraink (Létavértes – Székelyhíd) kapcsolattartása

– kultúracsoporthaink, sport és ifjúsági programok határon átnyúló kapcsolatainak erősítése.

Az aláírást követő tanácskozáson Viorel Horj, Bihar megyei művelődési főfelügyelő elmondta, hogy a kulturális központok törvényének friss alkalmazási utasítása alapján az intézmények bejegyzése egy hónapon belül megtörténik. Az új intézmények célja a nevelés, a tradíciók ápolása, a népművelők képzése és hatékonyabb támogatási rendszer kiépítése. Lukovics András kiemelte, hogy példaértékű és egyedülálló az, hogy Magyarországon a határ mentén román és Romániában magyar kulturális intézmény jön létre. Gavrucza Tibor helyi lelkész, megyei tanácsos a projekt székelyhídi lebonyolítója ugyancsak kiemelte a határon átnyúló együttműködést, és a létrejövő intézmények kapcsolatát.

A létrejött Magyar Kulturális Központ jó építészeti adottságokkal rendelkezik (ötszáz férőhelyes színházterem, nagyméretű színpaddal, kis termek). Azonban a felújításra szoruló épület műszakilag korszerűsítésre szorul. Nemcsak a színpadtechnika, hanem a fűtési rendszer is elavult. Az önkormányzat azonban saját erőből felújította a vizesblokkot, és tervezik a folyamatos megújítást.

A forma adott, közös feladatunk annak tartalommal való megtöltése. A Kőlcsey Ferenc Megyei Közművelődési Intézet folyamatosan segíti a Magyar Kulturális Központ tartalmi munkáját, és forrásokat keres a működési feltételek javítása érdekében.

A helyi művészeti csoportok és közművelődési szakemberek meghívást kapnak a Hajdú-Bihar megye 2004. évi művészeti fórumaira, azért, hogy megismerjék a nálunk kialakult minősítési, továbbképzési rendszert.

Kiemelten segítjük az új intézmény módszertani könyvtárának létrehozását és gyarapítását.

Örömmel fogadnánk a közművelődési intézmények, szervezetek könyv, szakmai kiadvány stb. felajánlásait, amelyek korszerű ismeretanyagot közvetíthetnek a központ munkájához.

Megszervezzük a Bihar megyében dolgozó közművelődési szakemberek képzését, amely területen rendkívüli hiány mutatkozik. Az új módszertani, kulturális központ névadó ünnepségét 2004. november 22-én, Ady Endre születésnapján tartjuk.

Bízunk abban, hogy az új intézmény létrejötte új lehetőségeket nyújthat a határon átvelő kulturális együttműködésben, s ennek egyben új távlatait nyithatja meg.

A bihari táj – a valamikor egy nagy régiót alkotó terület – kulturális, közművelődési értékei a közös erőfeszítéseknek köszönhetően nagyobb lehetőséget és nyilvánosságot kaphatnak a jövőben.